

7 Misionárske srdce

Katechéza v Roku Vendelína Javorku / September 2026

„Keď [Ježiš] videl zástupy, zľutoval sa nad nimi, lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera,“ čítame v deviatej kapitole Evanjelia podľa Matúša. Prvé sloveso, **videl**, nás minulý mesiac priviedlo k uvažovaniu o **pohľade misionára** a o tom, **na čo misionár** vo svojej službe **zameriava pozornosť**.

Dnes, drahí bratia a sestry vo viere, postúpime v našej misionárskej škole Vendelína Javorku o krok ďalej. Ďalšie sloveso, ktoré hovorí, že **Ježiš sa zľutoval** nad zástupmi, nás privádza k pohľadu na **srdce misionára**.

No nemýľme sa, nepôjde o nejaký lacný súcit. Páter Javorka určite nezasvätil svoj život ruskej misii z nejakých sentimentálnych dôvodov. Koniec koncov, asi najčastejšie sa v dnešnej spoločnosti stretávame práve so sentimentálnym súcitom, ktorý má len pramálo spoločné so skutočným spolucítením. Častejšie je skôr „netrzeplivosťou srdca, túžiaceho vysporiadať sa s cudzím nešťastím, nepravosťou či bolesťou... Je len sebaobranou srdca pred vlastnou bolesťou“,⁹ niečím, čo ako dlhodobá motivácia pre misiu neobstojí.

„Zľutoval sa nad [zástupmi], lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera.“ Slovenský preklad je pomerne jemný, ale Matúš sa v skutočnosti vyjadruje oveľa drsnejšie. Hovorí, že Ježiš mal pred sebou „prostý ľud“, žiadnych učencov, úspešných či mocných príslušníkov vyšších vrstiev. Evanjelista doslovne hovorí, že tí ľudia boli akoby **vyčerpaní na smrť**, akoby im „povolili svaly“, ľudia, ktorí sú **vnútorne rozložený**. A ich **stav je dlhodobý**, nie je to chvíľková záležitosť. Druhé slovo, ktoré je do slovenčiny preložené obrazom sklesnutých oviec, sa v skutočnosti používalo ako označenie pre nepochované **mŕtve telá**, zvieratá **roztrhané divou zverou** alebo veci **vyhodené na smetisko**. Matúš vlastne hovorí, že ľudia, ktorých mal Ježiš pred sebou, boli spoločnosťou „vyhodení“ ako odpad. Boli teda v podobnej situácii ako kresťania v Sovietskom zväze – občania druhej, tretej alebo piatej kategórie, ktorí buď budú prevychovaní, alebo v „novej spoločnosti“ nemajú miesto. Čo pohľad na nich urobil s Ježišom? Matúš doslova hovorí, že **sa v ňom pohli vnútornosti**. Poznáte to **intenzívne pohnutie**, keď človek vie, že nesmie zostať pasívny, že teraz musí zasiahnuť? Ježiš nemyslí len na ten zástup, ktorý má pred sebou. Má **plán**, ako zvrátiť ten bezútešný stav, a **systematicky ho realizuje**.

Misionára neženú prchavé emócie. Má svoj cieľ a plán, ktorý odhodlane, krok za krokom uskutočňuje. Ako páter Javorka. Keď dostal poverenie pre misiu v Rusku, neurobil nič zbrklé. Začal intenzívnou prípravou. Študoval jazyky a kultúru, trávil čas s utečencami v Ríme, založil kolégium pre formáciu misionárov a venoval sa pastoračnej činnosti v Harbine i Šanghaji. Do samotného Sovietskeho zväzu sa dostal až v roku 1942, teda po 17 rokoch od prvého poverenia, ktoré dostal od pápeža.

Ježišovo misionárske srdce

Ako zmeniť svoje srdce na srdce misionára? V jednej z prednášok nás páter Javorka povzbudzuje: „*Nazrime do Srdca Ježiša Krista. Čo tam prebýva?*“¹⁰ Vie, o čom hovorí, pretože misionárske srdce je podobné Kristovmu srdcu.

Aké je Ježišovo misionárske srdce? Páter Javorka hovorí, že sa v ňom stretávajú **veľké idey s pevnou vôľou**. Človek „*môže mať vznešené myšlienky*“, hovorí otec Vendelín, „*ale keď je pritom vôľa slabá, chabá, nepodarí sa mu nič. Alebo môže mať vôľu skalopevnú, ale keď [je jeho] obzor úzky a myšlienky malicherné, taký nedocieli tiež nič.*“¹¹

⁹ KOCIFAJ, J., Obnoviť trend. In: Naša Žilinská diecéza, 2/2026, s. 3.

¹⁰ JAVORKA, V., Prednášky a príhovory. Trnava: Dobrá kniha, 2019, s. 82.

¹¹ JAVORKA, V., Prednášky a príhovory, s. 83.

„O dielo Kristovo sa nebojím, ale bojím sa, aby vás táto doba nenašla slabými, aby vaša viera tiež neochabla,“ hovorí páter Javorka. „Kristovo dielo nezahynie, ale tvoja duša môže zahynúť, ak nevytrváš pri svojom Spasiteľovi. Za to sa modlime, aby sme my zostali pevní, aby nás posilnil ten, ktorý povedal: ‚Dôverujte, ja som premohol svet.‘“¹²

Čo môžeme urobiť v tomto mesiaci?

Prosiť, zľutovať sa, snívať a vydržať.

1. **Prosiť.** Ježiš hovorí o veľkej žatve a nedostatku robotníkov. Vyzýva: „*Proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.*“ Zvlášť proste Pána, aby povolal misionárov spomedzi bratov a sestier z vašej farnosti a dal im odvahu odpovedať na toto volanie.
2. **Zľutovať sa.** My nie sme ľahostajní ľudia, často sa len nepozeralíme tým správnym smerom. Cielene tento mesiac hľadajte vo svojom okolí ľudí, ktorí sú na okraji, odhodení, zabudnutí či zmorení. Zľutujte sa nad nimi. Pozerajte na nich ako na ľudské bytosti, nie ako na bezdomovcov, čudákov alebo anonymných a nezaujímavých cudzincov.
3. **Premýšľať a snívať.** Páter Javorka nám ukazuje dôležitosť vznešených ideí. On sám hovorí o svojom misionárskom sne: „*Chcel by som vám predložiť pred oči celé [Ježišovo] dielo, celý nový svet jeho myšlienok.*“¹³ Snívajte spolu s inými o lepšom svete pre ľudí v núdzi.
4. **Vydržať.** Štvrtá oblasť je pevná vôľa. Vyberte si jednu vec, v ktorej je vaša vôľa slabá, a v nej sa cvičte. Nedávajte si vysoké méty, zvyšujte náročnosť postupne – napríklad skrátením času na mobile každý deň o päť minút oproti predchádzajúcemu dňu. Na tridsiaty deň to bude úspora dve a pol hodiny.

Ježišu, tichý a pokorný srdcom, pretvor naše srdcia podľa vzoru tvojho misionárskeho srdca. Srdca, v ktorom sa rodili veľké myšlienky i nezlomná vôľa pre ich dosiahnutie.

Modlitebné úmysly

- Pane, dotkni sa nás, nech nami pohne pohľad na tých, ktorí sú *zmorení a sklesnutí* pod váhou okolností, a daj nám silu i odvahu poslúžiť im.
- Pane, prosíme ťa za nás tu zhromaždených: očisti a posilni naše vnútro, aby sme sa odvážili milovať aj tých, ktorí nám nerozumejú alebo nám ubližujú.

¹² JAVORKA, V., Prednášky a príhovory, s. 87.

¹³ JAVORKA, V., Prednášky a príhovory, s. 84.